

Школа

Розгорнувши віковічну книгу історії нашої держави, вже вкотре пере-конуєшся, що для України питання освіти, науки, культури було особливо драматичним, навіть трагічним.

Не можна не погодитися з цим, розглядаючи розвиток освіти у селі Стратіївка. Розвиток освіти на кінець 19 століття в селі ще не міг стати на шлях прогресу. До 1902 року в Стратіївці існувала одна церковноприходська шко-ла, яка знаходилася в старій будівлі по вулиці Бойківка (нині Чапаєва). У цій школі навчалося 5 груп. Та все ж велика кількість дітей шкільного віку зали-шалася поза школою. Було пов'язано це переважно з матеріальними трудно-щами батьків. Усі учні церковноприходської школи навчалися в одному кла-сі, так званому комбінованому. Вчилися діти різного віку, конкретного роз-межування на вікові категорії не було. Однак для невеликого села це вже бу-ло певним досягненням. Проте переоцінювати його не варто. Критерії грамо-тності на ті часи були надто занижені. Прагнучи продемонструвати керівну роль, представники органів народної освіти в багатьох районах до письмен-них відносили всіх, хто навчився розписуватися та освоїв елементарну лічбу. В 1902 році в Стратіївці було відкрито чотирьохкласне училище в центрі села (нині приміщення сільської ради та пошти). В училище поступали учні, які закінчили 5 класів церковноприходської школи. Вони відразу переходили в 6 групу і навчалися ще 4 роки. Хлопці, які закінчували чотирьохкласне учили-ще, звільнялися від служби в армії. Основними предметами в училищі були: Закон Божий (читав піп Тарчевський), математика, біологія, українська мова та література. Опікуном училища була дружина Гіжицького, який був у цей час депутатом 4-ї Державної Думи і жив в Петербурзі.

Станом на 1902 рік в училищі навчалося 11 учнів: 6 безпосередньо з Стратіївки і 5 з Ольгополя.

В 1906 році був перший випуск з училища. Ново-введенням в училищі була облікова картка (своєрідний табель), у яку заноси-лися найвагоміші дані про учня. Згідно із документом про "Школьную сеть Ольгопольского уезда, со-ставленную в 1912 году" із 296 дітей шкільного віку в школі навчалося 157. Навчальний заклад іменувався Стратіївською двокласною школою. Склад-ною була справа з вчителями. На 157 учнів у школі було двоє вчителів. Буду-валася школа стараннями управи волості та пана Гіжицького. Після револю-ції у Стратіївці існувала початкова чотирирічна школа. Першим директором школи був Петро Федорович Громовий. Учителями працювали Наталя Кар-півна Тищенко, Олена Григорівна Григорівська, Олена Михайлівна Хопта-нець. Особливо широко розгортається шкільне будівництво з травня 1921 р, коли радянський уряд видав декрет про ліквідацію неписьменності. Першими кроками в реалізації декрету на селі стало проведення обліку населення, що не володіє письмом, а також мобілізація культурних сил, які змогли б здійс-нити масове навчання неписьменних. До активної участі у цій важливій справі залучали не тільки вчителів та працівників культурно-освітніх уста-нов, а й учнів, які володіли основними навиками письма та лічби.

Із свідчень старожилів, які закінчили церковноприходську школу та 4 класи училища, їх направляли в школу вихователями з умовою навчити дітей грамоти, писати й читати.

У 1927 році директора школа Громового влада звинуватила у бандитизмі, заславши на Сибір. Його наступником було при-значено Бузовського Григорія Юхимовича, який очолював школу до початку Великої Вітчизняної війни. Та й після війни він деякий час працював завучем цієї школи. Розвиток народного господарства вимагав все більшої кількості добре освічених людей. Створюючи для підростаючого покоління умови оволодін-ня грамотою, школу розглядали як одну з найважливіших інституцій, покли-каних забезпечити виховання мільйонів школярів у дусі відданості більшо-вицькій партії, комуністичним ідеалам. 25 липня 1930 року ЦК ВКП(б) при-йняв постанову про "Загальне обов'язкове навчання". Цією постановою було започатковане обов'язкове чотирикласне навчання. Уже в наступному, тобто 1931 році, визріли передумови для переходу до семирічної освіти у сільській місцевості. Саме тому у 1931 році у Стратіївці було відкрито 5 класів і школа почала іменуватися Стратіївською семирічною школою. У 1934 році був пе-рший випуск семирічки. Серед випускників цього випуску зараз в селі є лише один - Розгонюк Сергій Іванович, ветеран Вітчизняної війни, інвалід першої групи, колишній учитель, завуч та організатор позакласної роботи. На роботу у Стратіївську школу прибув 7 березня 1945 року з госпіталю. Спочатку від-ділом народної освіти був призначений керівником військової підготовки та вчителем молодших класів. З середини 50-х років Розгонюка С. І. було при-значено завучем уже восьмирічної школи, а потім і десятирічки. Навчання велося, як правило, у дві зміни. Навіть у середніх школах відчувався дефіцит учителів із вищою освітою. Багато хто з кваліфікованих педагогів став жертвою сталінських реп-ресій. Були й інші негативні тенденції. Припинення українізації супроводжу-валося скороченням кількості українських шкіл; наприкінці 30-х років стало обов'язковим вивчення російської мови, змінювалися українська абетка і граматики в напрямі наближення їх до російської. В цей час директором Стратіївської школи було призначено Хмарук Настасію Савівну, яка повернулася в село з Сибіру після евакуації. На протязі трьох скликань Хмарук Н.С. обиралася депутатом Верховної Ради СРСР. У 60-х роках вона була обрана першим секретарем Ольгопільського райкому партії. Політичний вплив на учнівську молодь партія і держава справляли рі-зними способами, найголовнішими з яких була ідеологізація навчальних про-грам, а також робота в школі комсомолу й піонерських організацій. IX з'їзд комсомолу в квітні 1936 року ухвалив створити комсомольсь-кі організації в кожній середній школі, а загальношкільні піонерські органі-зації існували вже з 1935 року. Жодної самостійності ці організації не мали. Їхня діяльність була спрямована на встановлення ідеологічного контролю над школярами, підпо-рядкування диктату більшовицької партії. Наступником Настасії Савівни у Стратіївській школі став Якимішин Тихін Касіянович, який був водночас вчителем математики. Післявоєнний час ознаменував собою важкий період в історії школи, а тому виготовляти наочні посібники, робити ремонт шкільних приміщень і навіть виготовляти меблі (стілці, столи) доводилося силами самих учителів. Після Якимішена Тихіна Касіяновича директором школи було при-значено Марківського Михайла Мойсейовича. Важкість навчання у цей пері-од пояснювалася відсутністю єдиного приміщення школи, а також необхідні-стю купувати підручники коштом самих учнів. 1 вересня 1983 року стало важливим етапом в розвитку освіти у селі. На урочистій лінійці було оголошено про відкриття нової двоповерхової се-редньої школи. Директором школи був Загородний Микола Трохимович. При школі функціонувала бібліотека, підручники видавалися дітям безкоштовно.

У 1999 директором Стратіївської загальноосвітньої школи призначе-но Олійника Івана Івановича.

Стратіївська школа випустила знатних людей - передовиків народно-го господарства, видатних громадських і військових діячів, учених, серед них: Цвігун Семен Кузьмович - генерал армії, письменник, Герой Соціаліс-тичної Праці, Хмарук Анастасія Савівна - директор школи (1946-1962р.), де-путат Верховної Ради СРСР трьох скликань, відмінник народної освіти Укра-їни, Ласкорунський Петро Фокович - контр-адмірал флоту, кавалер багатьох орденів та медалей, Чайчук Надія Михайлівна - кандидат педагогічних наук, викладач Київського педагогічного інституту, Шпортюк Григорій Аксентійо-вич - кандидат фізико-матиматичних наук, Казиміров Володимир Павлович - полковник, кандидат військово-технічних наук, професор, викладач Мос-ковської академії ім. Юрія Гагаріна, Швець Михайло Миколайович - кавалер ордена Леніна, бригадир шахтопрохідників, учасник ліквідації аварії на ЧАЕС, Хмарук Віталій Григорович - кандидат фізико-математичних наук, Білики Петро і Віталій - кандидати економічних наук. Головне завдання сучасної школи полягає у розвитку людської осо-бистості, формуванні демократичного суспільства.